

BOH MILUJE SLOBODNE

TEXTY NA TENTO TÝŽDEŇ

2Moj 33,15–22; Oz 14,2–5; Zj 4,11; Ján 17,24; Mat 22,1–14; Ján 10,17.18

ÚVODNÝ TEXT

Vyliečim ich odpadnutie, budem ich slobodne milovať, lebo sa odvrátil od nich môj hnev. (Oz 14,5)

Hoci Peter trikrát zaprel Ježiša, presne ako to Kristus predpovedal (Mat 26,34), týmito zapretiami sa príbeh neskončil. Po vzkriesení sa Ježiš opýtal Petra: „Šimon, syn Jána, miluješ ma väčšími ako títo?“ Odpovedal mu: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje baránky!“ Opýtal sa ho znova, po druhý raz: „Šimon, syn Jána, miluješ ma?“ A on odpovedal: „Áno, Pane, ty vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ Spýtal sa ho aj tretí raz: „Šimon, syn Jána, máš ma rád?“ Peter sa zarmútil, že sa ho po tretí raz pýtal: „Máš ma rád?“ a odpovedal mu: „Pane, ty vieš všetko, ty dobre vieš, že ťa mám rád.“ Ježiš mu povedal: „Pas moje ovce!“ (Ján 21,15–17) Tak ako Peter trikrát zaprel Ježiša, Ježiš – prostredníctvom kľúčovej otázky: „Miluješ ma?“ – Petra trikrát uzdravil (obnovil).

Akokoľvek sa naše životné okolnosti môžu líšiť od Petrových, princíp je v mnohom rovnaký. Otázka, ktorú Ježiš položil Petrovi, je tou najdôležitejšou otázkou, ktorú tu a teraz kladie Boh každému z nás: *Miluješ ma?*

Všetko závisí od našej odpovede na túto otázku.

OSNOVA LEKCIE

V prvej lekcii tohto štvrtroka sa zameriame na skutočnosť, že Biblia predstavuje Božiu lásku k hriešnemu svetu ako Jeho slobodnú, dobrovoľnú voľbu. A tak ako sa Boh slobodne rozhodol milovať nás (aj keď nemusel), dáva aj nám príležitosť rozhodnúť sa, či mu túto lásku budeme opätovať (aj keď nemusíme).

- 2Moj 33,15–22: Božia slobodná láska ako základ Jeho charakteru (nedeľa)
- Iz 14,2–5: Božie dobrovoľné rozhodnutie milovať „navzdory“ (pondelok)
- Zj 4,11; Ž 33,6; Ján 17,24: Božie rozhodnutie milovať hriešnikov (utorok)
- Mat 22,1–14: My a naša sloboda voľby (streda)
- Ján 10,17.18; Gal 2,20: Naša láska ako odpoveď na Božiu lásku (štvrtok)

VIAC, NEŽ BY SA OČAKÁVALO

17Hospodin povedal Mojžišovi: „Aj to, o čo si prosil, urobím, lebo si získal moju priazeň a poznám ťa podľa mena.“ **18**On však povedal: „Ukáž mi svoju slávu!“ **19**Hospodin mu povedal: „Ukážem ti všetku svoju dobrotu a vyslovím pred tebou svoje meno Hospodin. Zmilujem sa, nad kým sa chcem zmilovať, a zľutujem sa, nad kým sa chcem zľutovať.“ (2Moj 33,17–19)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh sa nás nielen pýta: „Miluješ ma?“, ale On sám miluje každého človeka a robí to slobodne. Je to tak. Boh miluje slobodne, dobrovoľne teba, mňa a každého iného človeka – a to viac, ako si vieme predstaviť. Túto lásku poznáme podľa toho, ako konal v dejinách svojho ľudu.

Prečítaj si text 2Moj 33,15–22. Uvažuj o kontexte týchto veršov a príbehu, v ktorom sa objavujú. Čo prezrádza táto pasáž, najmä 19. verš, o Božej vôli a láske?

Všetko sa zdalo stratené. Krátko po úžasnom Hospodinovom vyslobodení Izraelitov z egyptského otroctva sa Boží ľud vzbúril a začal uctievať zlaté teľa. Keď Mojžiš zostúpil z vrchu a videl, čo ľudia urobili, hodil tabuľky s Desatorom na zem a rozbil ich. Ľud stratil akékoľvek právo na zmluvné privilégiá a pozhnanania, ktoré mu Boh zo svojho vlastného slobodného rozhodnutia udelil. Hospodin sa však aj tak dobrovoľne rozhodol s Izraelitmi pokračovať v zmluvnom vzťahu a žehnať im – napriek ich nehodnosti.

Hospodin hovorí: „Zmilujem sa, nad kým sa chcem zmilovať, a zľutujem sa, nad kým sa chcem zľutovať.“ (2Moj 33,19) Tieto slová sú často nesprávne chápané tak, že Boh sa *svojoľne* rozhoduje byť voči niektorým milosrdný a milostivý, kým voči iným nie. Kontext však nijako nenaznačuje, že by Boh hovoril, že k niektorým bude *svojoľne* láskavý a súcitný a k iným nie. Takto Boh nekoná, na rozdiel od tých teologických smerov, podľa ktorých Boh niektorých predurčuje, aby boli zatratení a čelili večnému odsúdeniu.

Čo tu teda Hospodin vyjadruje? Boh v podstate vyhlasuje, že ako Stvoriteľ všetkého má právo a právomoc *slobodne* udeľovať milosť a súcit aj tým ľuďom, ktorí si to ani trochu (alebo dokonca vôbec) nezaslúžia. A koná tak aj v tejto konkrétnej situácii, keď sa voči Nemu ľudia vzbúрили a uctievali zlaté teľa. Hospodin udeľuje Izraelitom, svojmu ľudu, milosrdenstvo, aj keď si to nezaslúžili. Toto je jeden z mnohých prípadov, keď Boh prejavuje svoju lásku a robí to nad rámec akýchkoľvek rozumných očakávaní. Je to dobrá správa pre každého z nás!

APLIKÁCIA ■ Akými spôsobmi ti Boh zjavuje a prejavuje svoju lásku, dokonca aj nad to, čo si sám vieš predstaviť?

NEOPÄTOVANÁ LÁSKA

²Vrát' sa, Izrael, k Hospodinovi, svojmu Bohu, veď si sa potkýnal na vlastnej vine! ³Vezmite so sebou slová a vráťte sa k Hospodinovi, povedzte mu: „Odpusť nám každú vinu, vezmi všetko, čo je dobré, a my zaplatíme ovocím našich perí. ⁴Asýria nás nezachráni. Nebudeme jazdiť na koňoch a nepovieme už dielu našich rúk: ‚Naši bohovia!‘, lebo v tebe je zľutovanie nad sirotou.“ ⁵„Vyliečim ich odpadnutie, budem ich slobodne milovať, lebo sa odvrátil od nich môj hnev.“ (Oz 14,2–5)

Výrazný príklad Božej lásky k padlému ľudstvu sa nachádza v príbehu proroka Ozeáša. Boh prorokovi prikázal: „Vezmi si smilnú ženu a maj deti zo smilstva, lebo krajina strašne smilní, odvrátila sa od Hospodina.“ (Oz 1,2) Ozeáš a jeho neverná manželka mali byť živými príkladmi naučenia o tom, že Boh miluje svoj ľud aj napriek nevernosti a duchovnému smilstvu Izraela. Ide teda o príbeh o Božej slobodnej láske voči tým, ktorí si takúto lásku nezaslúžia.

Aj napriek Božej vernosti a láske sa ľudia proti Nemu opakovane búrili. Preto Písmo opakovane opisuje Boha ako milujúceho partnera, ktorému manželka neopäťuje Jeho lásku. Dokonale a verne miloval svoj ľud. Izraeliti Ním však pohrdali a slúžili iným bohom, hlboko Ho zarmucovali a vzťah s Hospodinom ničili tak, až sa to zdalo byť nenapraviteľné.

Čo hovoria úvodné verše (Oz 14,2–5) o Božej nechvejnej láske k Jeho ľudu?

Po opakovanej vzbure svojho ľudu Hospodin vyhlasuje: „Vyliečim ich odpadnutie, budem ich slobodne milovať.“ (Oz 14,5) Výraz „slobodne“ v slovnom spojení „budem ich *slobodne* milovať“ je prekladom hebrejského slova (*nedava*), ktoré evokuje predstavu niečoho, čo je *dobrovoľné*, čo sa deje na základe slobodného rozhodnutia. Ide o ten istý výraz, ktorý sa používa pre dobrovoľné obete a dary v kontexte svätyňovej služby (pozri napríklad 2Moj 35,29; 36,3; 4Moj 29,39).

U Ozeáša (ale aj v ostatných príbehoch Písma) Boh prejavuje svojmu ľudu úžasnú oddanosť a ohromujúci súcit. Aj keď Izraeliti išli opakovane za inými „milencami“ a zdanlivo nenapraviteľne porušili zmluvný vzťah s Bohom, On ich zo svojej slobodnej vôle naďalej obdarovával veľkou láskou. Ľudia si nezaslúžili Božiu lásku. Odmietli ju a prišli o akýkoľvek oprávnený nárok na ňu. Napriek tomu ich Boh naďalej obdarovával láskou bez akéhokoľvek morálneho či iného nátlaku. Písmo dôsledne ukazuje Božiu lásku ako slobodnú a dobrovoľnú.

- Mnohí ľudia považujú Boha za vzdialeného a tvrdého vládcu a sudcu. Aký vplyv má na tvoje vnímanie Boha obraz, v ktorom je Boh predstavený ako opovrhovaný, zarmútený a neopätovaný milenec neverného manželského partnera? Ako to mení tvoj vzťah k Bohu?

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

APLIKÁCIA

LÁSKA ZADARMO

Hoden si, Pane a Bože náš, prijať slávu, česť i moc, lebo ty si stvoril všetky veci a z tvojej vôle boli a sú stvorené. (Zj 4,11)

Hospodinovým slovom boli utvorené nebesia a dychom jeho úst všetky ich zástupy. (Ž 33,6)

Otče, chceme, aby aj tí, ktorých si mi dal, boli so mnou tam, kde som ja; aby videli moju slávu, ktorú si mi dal, pretože si ma miloval ešte pred stvorením sveta. (Ján 17,24)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh pokračoval v preukazovaní svojej lásky Izraelitom aj napriek opakovaným vzburám, ktorých sa národ dopúšťal. Táto láska bola zdarma a vychádzala zo zvrchovaného rozhodnutia Boha. A nielen to. Boh slobodne dáva svoju lásku aj nám, hoci sme tiež hriešnici. Božiu lásku si nezaslúžime a nikdy sa o prejavy Božej lásky nemôžeme nijako pričiniť. A naopak, Boh nás „nepotrebuje“. Boh Biblie nič nepotrebuje (Sk 17,25). Božia láska k tebe, ku mne a ku všetkým ľuďom má svoj pôvod jedine v Jeho vlastnej vôli.

Porovnaj verše Zj 4,11 a Ž 33,6. Čo sa z týchto textov dozvedáme o Božej slobode vo vzťahu k stvoreniu?

Boh stvoril tento svet slobodne. A preto je hodný všetkej slávy, cti a moci. Boh nepotreboval stvoriť žiadny svet. Už pred založením sveta sa tešil zo vzťahu lásky, ktorý existoval v Božstve.

Čo sa z úvodného textu Ján 17,24 dozvedáme o Božej láske predtým, ako existoval svet?

Boh nepotreboval stvorené bytosti ako predmet svojej lásky. Ale v súlade so svojím charakterom lásky sa Boh rozhodol stvoriť svet a vstúpiť do milostného vzťahu so svojím stvorenstvom.

Boh nielenže slobodne, dobrovoľne stvoril tento svet ako dar svojej štedrej lásky, ale aj naďalej slobodne miluje ľudí, dokonca aj po tom, čo ľudia padli do hriechu v Edene, a dokonca aj po tom, čo hrešíme my osobne.

Po páde v Edene nemali Adam a Eva právo ďalej žiť a prijímať Božiu lásku. Ale Boh, ktorý „všetko udržuje svojím mocným slovom“ (Heb 1,3), vo svojej veľkej láske a milosti a vo svojom nesmiernom milosrdenstve udržiava životy stvorených bytostí a vytvoril spôsob, ako v láske opäť zmieriť ľudstvo so sebou. A toto zmierenie sa týka aj nás.

APLIKÁCIA

■ **Čo nám o Božej láske a o Jeho charaktere hovorí skutočnosť, že On naďalej rozdáva lásku svetu, napriek jeho mravnej skazenosti a hriešnosti? Ako by nás táto skutočnosť mala viesť k tomu, že Ho budeme z vďačnosti milovať?**

MNOHÍ SÚ POVOLANÍ, ALE MÁLO JE VYVOLENÝCH

¹Ježiš im znova hovoril v podobenstvách: ²„Nebeské kráľovstvo sa podobá kráľovi, ktorý vystrojil svadbu svojmu synovi. ³Poslal sluhov, aby zavolali pozvaných na svadbu. Tí však nechceli prísť. ... ⁸Potom povedal svojim sluhom: „Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodní. ⁹Chodte teda na rázcestia a koho nájdete, toho pozvite na svadbu.“ ¹⁰Sluhovia vyšli na cesty a zhromaždili všetkých, ktorých našli, zlých aj dobrých, a svadobná sieň sa naplnila hodovníkmi. ... ¹⁴„Lebo je veľa povolaných, ale málo vyvolených.“ (Mat 22,1–3.8–10.14)

Boh nielenže miluje ľudí zo svojej slobodnej vôle, ale ich aj pozýva, aby oni milovali Jeho. To, že Boh nám dáva možnosť slobodne sa rozhodnúť, či prijmem alebo odmietneme Jeho lásku, je zjavné (okrem iného) v Kristovom podobenstve o svadobnej hostine.

**OSOBNÉ
ŠTÚDIUM**

Prečítaj si text Mat 22,1–14. Ako rozumieš tomuto podobenstvu?

V Kristovom podobenstve o svadobnej hostine kráľ organizuje svadbu pre svojho syna a posíla svojich sluhov, aby „zavolali pozvaných na svadbu“ (Mat 22,2). „Tí však nechceli prísť.“ (Mat 22,3) Kráľ opakovane posíla svojich sluhov, aby zavolali pozvaných, ale tí ignorovali jeho volanie a čo bolo ešte horšie, niektorí pozvaní pochytili sluhov a zabili ich (Mat 22,4–6).

Neskôr, keď sa kráľ vysporiadal s vrahmi svojich sluhov, povedal: „Svadba je pripravená, ale pozvaní jej neboli hodní. Chodte teda na rázcestia a koho nájdete, toho pozvite na svadbu.“ (Mat 22,8.9) Potom nasleduje ďalšia epizóda, keď bol zo svadby vyhodенý človek bez svadobného rúcha, pretože bez rúcha od kráľa sa nikto nesmel hostiny zúčastniť. A napokon Ježiš uzatvára podobenstvo záhadným, no veľmi dôležitým vyjadrením: „Lebo je veľa povolaných, ale málo vyvolených.“ (Mat 22,14)

Ako rozumieť týmto slovám? Tí, ktorí sú „povolaní“ a „vyvolení“, sú tí, čo prijali Kráľovo pozvanie na svadbu. Slová preložené v podobenstve ako „pozvaný“ a „pozvať“ vychádzajú z gréckeho slovesa *kaleó* (volať, povolať, pozvať). Takých je podľa Ježiša veľa. Ako sa z „pozvaného“ stáva „vyvolený“ (gr. *eklektos*)? Jediný spôsob, ako sa z „pozvaného“ môže stať „vyvolený“, je, či tento človek slobodne, dobrovoľne prijme doručené pozvanie.

V skutočnosti Boh *povoláva* (čiže *pozýva*) na svadobnú hostinu *všetkých* (Roh.; Mat 22,9). Každý z nás však môže odmietnuť Božiu lásku. Sloboda je nevyhnutnou súčasťou lásky. Boh nikdy nikomu nebude svoju lásku vnucovať. A nech to znie akokoľvek smutno, pravdou je, že vzťah lásky s Bohom môžeme naozaj odmietnuť.

„Vyvolení“ sú tí, ktorí pozvanie prijímajú. Pre tých, ktorí milujú Boha, Boh pripravil niečo oveľa úžasnejšie, než si vôbec dokážu (a než si dokážeme aj my sami) predstaviť. Podstatou toho, o čom sme hovorili, je láska a sloboda, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou lásky.

- Čo v tvojom živote ukazuje na skutočnosť, že si prijal pozvanie na svadbu a že si sa odel do náležitého odevu?

APLIKÁCIA

UKRIŽOVANÝ PRE NÁS

17Otec ma preto miluje, že dávam svoj život, aby som ho opäť prijal. **18**Nik mi ho neberie, ja ho dávam sám od seba. Mám moc dať ho a mám moc zasa ho prijať. Taký príkaz som dostal od svojho Otca.“ (Ján 10,17.18)

Už nežijem ja, ale žije vo mne Kristus. A život, ktorý teraz žijem v tele, žijem vo viere v Božieho Syna, ktorý ma miloval a vydal seba samého za mňa. (Gal 2,20)

OSOBNÉ ŠTÚDIUM

Boh pozýva každého človeka do vzťahu lásky s Ním. Ale len tí, ktorí toto pozvanie slobodne prijímú, môžu sa tešiť z večných dôsledkov ich rozhodnutia. Ako je vidieť v podobenstve o svadobnej hostine, mnohí z tých, ktorých kráľ pozval, „nechceli prísť“ (Mat 22,3).

Preto krátko pred Kristovým ukrižovaním zaznieva Jeho nárek: „Jeruzalem, Jeruzalem, ktorý zabíjaš prorokov a kameňuješ tých, čo boli poslaní k tebe! Kolko ráz som chcel zhromaždiť tvoje deti, ako sliepka zhromažďuje svoje kuriatka pod krídla, a nechceli ste!“ (Mat 23,37) Kristus chcel Izraelitov zhromaždiť, ale oni nechceli. Grécke sloveso *theló*, vo význame „chcieť“ (ale aj „túžiť“), hovorí nielen o Kristovej túžbe spasť ľudí, ale aj o tom, že oni nechcú byť spasení (rovnaký výraz sa nachádza aj v Mat 22,3).

Kristus však išiel na kríž – za týchto ľudí a aj za nás. Úžasná láska! Kým ľudský hriech si zaslúži smrť, sám Boh (v Kristovi) zaplatil cenu a vytvoril spôsob, ako napraviť narušený vzťah medzi nebom a zemou. Medzitým nám preukazuje svoju lásku. Tento neustály prejav Božej lásky je motivovaný jedine Jeho slobodným záväzkom milovať nás.

Aké posolstvo si môžeš vziať z úvodných veršov (Ján 10,17.18; Gal 2,20)?

Na kríži, najväčšom prejave Božej lásky, vidíme Krista, ktorý sa za nás vydal zo svojej slobodnej vôle. Kristus položil život „sám od seba“. Nikto Mu nezobral život; On ho daroval slobodne podľa plánu vykúpenia dohodnutého v nebi pred založením sveta.

„Plán nášho vykúpenia nebol len nejakým dodatočným rozhodnutím formulovaným po Adamovom páde. Bol *zjavením tajomstva od večných časov zamľčaného* (Rim 16,25). Bol zjavením zásad, ktoré sú od večnosti základom Božieho trónu. Boh s Kristom vedeli od počiatku, že satan odpadne a zvedie človeka do hriechu. Boh nedal podnet na existenciu hriechu, no predvídal ho a proti tejto strašnej skutočnosti urobil opatrenie. Jeho láska k svetu bola taká veľká, že zaslúbil dať svojho jediného Syna, *aby nezahynul, ale večný život mal každý, kto verí v neho* (Ján 3,16).“ (DA 22; CL 11)

APLIKÁCIA ■ Čo vypovedá o Kristovi skutočnosť, že On sám od seba „dáva svoj život“? V čom môže toto Jeho konanie ovplyvniť náš spôsob života?

PODNETY NA ZAMYSLENIE

V knihe *Kristove podobenstvá* si prečítajte kapitolu „V ústrety ženíchovi“ (COL 405–421; KP 328–340).

„Svet zahľadá temnota plynúca z nepochopenia Boha. Ľudia zaznávajú i jeho povahu. Predstavujú a vysvetľujú si ju nesprávne. Dnes treba hlásať Božie poslanstvo, ktoré posväcuje svojim vplyvom a zachraňuje svojou mocou. Ľuďom treba priblížiť Boží charakter. Do temnoty sveta musí preniknúť svetlo Božej slávy, svetlo jeho dobroty, milosti a pravdy.

O tomto diele píše prorok Izaiáš: *Vystúp na vysoký vrch, Sion, hlásateľ radostnej zvesti, hlasno zvolaj, Jeruzalem, hlásateľ radostnej zvesti! Hlasno volaj, neboj sa, povedz judským mestám: Ajhľa, Boh váš! Ajhľa, Hospodin, Pán prichádza s mocou, jeho rameno zasahuje: Hľa, jeho mzda je pri ňom a jeho odmena je pred ním.* (Iz 40,9.10)

Tí, čo očakávajú Ženícha, majú ľuďom povedať: *Hľa, váš Boh!* Posledné lúče milostivého svetla, posledné poslanstvo milosti, ktoré treba oznámiť svetu, v tom sa zjavuje Boží láskyplný charakter. Božie deti majú zjavovať slávu nebeského Otca a dosvedčiť svojim životom a povahou, čo pre nich vykonal Božia milosť.

Svetlo Slnka spravodlivosti, ktorým je Kristus, sa má prejaviť v dobrých skutkoch, v slovách pravdy a v posvätenom konaní.“ (COL 415.416; KP 335)

NÁMETY NA SPOLOČNÉ UVAŽOVANIE

1. Horšie než myslieť si, že niet Boha, by bola predstava, že nás Boh nenávidí. V čom by bol náš svet iný, keby to bola pravda?
2. Prečo dnešný svet tak veľmi nerozumie, aký je Boží charakter? Ako by ste mohli ľuďom pomôcť, aby jasnejšie vnímali Boží charakter lásky?
3. Aké poslanstvo o Božom charaktere by sme dnes mali hlásať? Ako by ste vysvetlili toto poslanstvo niekomu, kto ešte nepozná realitu Božej lásky? Pokúste sa uviesť nejaké dôkazy, ktoré zjavujú realitu Božej lásky a Jeho úžasného charakteru.
4. Hovoriť o Božej láske je jedna vec. Zrkadliť a zjavovať túto lásku v našich životoch je niečo iné. Aké „skutky svätosti“ môžu ľuďom okolo nás odhaliť Božiu lásku?